

**UCHWAŁA NR XVII/107/16
RADY POWIATU OPOLSKIEGO
z dnia 7 marca 2016 roku**

**w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Powiatu Opolskiego,
polegającej na wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniu do terytorium Miasta
Opola części obszarów następujących gmin:**

- z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski,
- z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle,
- z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice,
- z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów,
- z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada.

Na podstawie art. 3b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1445 z późn. zm.) oraz uchwały Nr 513/16 Zarządu Powiatu Opolskiego z dnia 3 lutego 2016 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Powiatu Opolskiego, w przedmiocie proponowanej zmiany granic Miasta Opola, Rada Powiatu Opolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Powiatu Opolskiego opiniuje się negatywnie zmianę granic Powiatu Opolskiego, polegającą na wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniu do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin:

- z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski,
- z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle,
- z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice,
- z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów,
- z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada,

stosowanie do uchwały Nr XVIII/320/15 Rady Miasta Opola z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie zmiany granic Miasta Opola oraz przeprowadzenia konsultacji.

§ 2

Uzasadnienie stanowiska Rady Powiatu Opolskiego stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Opolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Opolskiego

Stefan Warzecha

UZASADNIENIE
do Uchwały
Rady Powiatu Opolskiego

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej wyłączenia z obszaru Powiatu Opolskiego i włączenia do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin:

- z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski,
- z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle,
- z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice,
 - z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów,
 - z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada.

Rada Powiatu Opolskiego opiniuje negatywnie wyłączenie z obszaru Powiatu Opolskiego i włączenie do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski; z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle; z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice; z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów; z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada.

I. Wyniki konsultacji społecznych

W związku z pismem Prezydenta Miasta Opola z dnia 8 grudnia 2015 roku nr OR-I.0110.12.2015 w sprawie podjęcia działań celem wyrażenia przez Radę Powiatu Opolskiego opinii w przedmiocie wyłączenia z obszaru Powiatu Opolskiego i włączenia do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski; z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle; z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice; z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów; z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada:

a) w dniach od 10 do 20 lutego 2016 roku firma BIOSTAT sp. z o.o. z siedzibą w Rybniku, na zlecenie Starostwa Powiatowego w Opolu, przeprowadziła sondaż opinii mieszkańców Powiatu Opolskiego w sprawie wyłączenia z obszaru Powiatu Opolskiego i włączenia do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski; z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle; z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice; z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów; z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w formie badania sondażowego i polegały na przeprowadzeniu rozmowy poprzez łącze telefoniczne (technika CATI) z anonimowymi uczestnikami badania.

W badaniu wzięło udział tysiąc dorosłych mieszkańców Powiatu Opolskiego, z czego 52% stanowiły kobiety, a 48% mężczyźni. Do badania ankietowanych dobrano w sposób warstwowo-losowy, z uwzględnieniem płci, wieku i miejsca zamieszkania – reprezentatywnie względem populacji. W badaniu wzięli udział mieszkańcy wszystkich 13 gmin wchodzących w skład Powiatu Opolskiego.

Przeciwko wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniu do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski; z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle; z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice; z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów; z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada, **opowiedziało się 83% badanych mieszkańców**. Nieco większy odsetek przeciwników zmiany granic administracyjnych zidentyfikowano w przypadku badanych kobiet (84,2% w relacji 81,7% wśród mężczyzn). Natomiast, średnia w pięciu Gminach, których pomniejszenie bezpośrednio dotyczy, wyniosła 88,3%.

Za wyłączeniem z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniem do terytorium Miasta Opola ww. miejscowości opowiedziało się 17% badanych mieszkańców.

b) w dniach od 4 do 25 lutego 2016 roku przeprowadzono również z mieszkańcami Powiatu Opolskiego konsultacje społeczne w sprawie wyłączenia z obszaru Powiatu Opolskiego i włączenia do terytorium Miasta Opola trzynastu sołectw. Udział w nich wzięło 20.345 osób. Konsultacje zostały przeprowadzone w formie badania ankietowego i polegały na wypełnieniu ankiety poprzez wybór jednej z możliwych tez:

➤ „Jestem za zmianą dotychczasowych granic Powiatu Opolskiego polegającą na wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniu ich do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski; z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle; z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice; z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów; z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada”.

➤ „Jestem przeciw zmianie dotychczasowych granic Powiatu Opolskiego polegającą na wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniu ich do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski; z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle; z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice; z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów; z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada”.

➤ „Wstrzymuję się od zabrania głosu”.

Przeciwko wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego opowiedziało się **96,08%** mieszkańców Powiatu Opolskiego biorących udział w konsultacjach społecznych.

Za wyłączeniem z obszaru Powiatu Opolskiego opowiedziało się **2,64%** mieszkańców Powiatu Opolskiego biorących udział w konsultacjach społecznych.

Liczba mieszkańców Powiatu Opolskiego, którzy wstrzymali się od zabrania głosu wyniosła **1,28%**.

c) w dniu 22 lutego 2016 roku odbyły się zbiorowe konsultacje społeczne z mieszkańcami Powiatu Opolskiego, w których udział wzięło ponad 600 mieszkańców. W trakcie spotkania mieszkańcy wyrazili negatywną opinię w sprawie zmian administracyjnych granic Powiatu.

Wyniki przeprowadzonego badania sondażowego, konsultacji społecznych oraz otwartego spotkania z mieszkańcami, nie pozostawiają jakichkolwiek wątpliwości, co do ich negatywnej opinii w tej kwestii. Co więcej jednoznaczny wynik oraz frekwencja, stanowią o wysokim stopniu integracji społeczności lokalnej. Wysoka frekwencja, którą osiągnięto w konsultacjach społecznych, świadczy również o odpowiedzialności mieszkańców za losy Małej Ojczyzny oraz chęci współdecydowania o kształcie wspólnoty, którą latami budowali.

Osiągnięty w konsultacjach społecznych wynik potwierdza, że mieszkańcy Powiatu Opolskiego są zadowoleni z poziomu życia, jaki oferuje im Powiat. Jednocześnie wynik jest dowodem na to, iż świadomi są skutków i zagrożeń, jakie niesie za sobą wyłączenie części obszarów wiejskich. W tym zakresie mieszkańcy nie dostrzegają jakichkolwiek korzyści, ani nie widzą żadnych perspektyw rozwojowych.

W sprawie zmiany granic administracyjnych Powiatu Opolskiego negatywnie wypowiedziało się również wiele środowisk, między innymi: Sołtysi z Gminy Dąbrowa, Burmistrzowie i Wójtowie Powiatu Opolskiego, Rada Gminy w Dąbrowie, Rada Gminy w Dobrzeńcu Wielkim, Rada Gminy w

Chrzastowicach, Rada Miejska w Prószkowie, Rada Gminy w Tułowicach, Rada Gminy w Popielowie, Rada Gminy w Tarnowie Opolskim, Rada Miejska w Ozimku, Rada Miejska w Niemodlinie, Rada Gminy w Murowie, Rada Gminy w Łubnianach, Konwent Starostów Województwa Opolskiego, Stowarzyszenie na Rzecz Autyzmu „Uczymy się żyć razem” oraz Grupa Producentów Owoców i Warzyw Gospodarstwo Ogrodnicze T. Mularski.

II. Informacje o Powiecie Opolskim.

Powiat Opolski istnieje od 1945 roku, z przerwą w latach 1976-1998. W pierwszych latach powojennych, Powiat Opolski należał do województwa śląsko-dąbrowskiego. W ramach przeprowadzonej po zakończeniu II wojny światowej reformy terytorialnej w 1950 roku włączony został do utworzonego województwa opolskiego. W 1975 roku w ramach reformy terytorialnej zlikwidowano szczebel powiatu jako jednostkę. Powiat Opolski reaktywowano w 1998 roku. Powiat Opolski istnieje od 1 stycznia 1999 roku, a więc 17 lat.

Powiat Opolski położony jest w południowo-zachodniej części Polski, w środkowej części województwa opolskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta Opola i powiatów: krapkowickiego, prudnickiego, nyskiego, brzeskiego, namysłowskiego, kluczborskiego, oleskiego, strzeleckiego. Powiat Opolski znajduje się na obszarze Niziny Śląskiej i Równiny Opolskiej, w mezoregionie Pradolina Wrocławska.

Powiat Opolski zajmuje 1.586 km², zamieszkuje go 133.203 ludzi (dane GUS 2014 r.). W jego skład wchodzi trzynaście gmin, w tym trzy miejsko - wiejskie: Niemodlin, Ozimek, Prószków oraz dziesięć wiejskich: Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Łubniany, Murów, Popielów, Tarnów Opolski, Tułowice oraz Turawa.

Sieć osadnicza jest ściśle związana z hydrografią i pedogeografią (rozmişczenie i zmienność pokryw glebowych). Rozwinęła się ona wzdłuż rzek, w szczególności wzdłuż Odry i Małej Panwi, gdzie występują mady, będące dobrymi glebami pod uprawę. To zdeterminowało rozwój wsi. Rolnictwo stanowi ważną część gospodarki. Jednak obszary omawianych gmin posiadają słabe gleby przy dość dużej lesistości terenów - ok. 44% terenu Powiatu Opolskiego jest zalesiona, to daje szansę na rozwój przemysłu drzewnego oraz znaczący rozwój agroturystyki. Gminy Powiatu Opolskiego, są interesujące dla przyszłych inwestorów. Niewątpliwym atutem jest bliskość autostrady A4. Gminy Powiatu Opolskiego są powiązane z Opolem, które pełni dla nich rolę ośrodka o charakterze dydaktycznym, naukowym, kulturalnym i leczniczym.

Charakterystyka gmin wchodzących w skład Powiatu Opolskiego:

- a) Gmina Niemodlin znajduje się w południowo-zachodniej części Powiatu. Jest gminą miejsko-wiejską z siedzibą w mieście Niemodlin. Gmina ma charakter rolniczy (ok. 61% pokrycia terenu). Do ważniejszych miejscowości należą: Niemodlin, Gracze, Grabin. Sektor przemysłowy to głównie wydobywanie materiałów skalnych (bazaltu).
- b) Gmina Tułowice znajduje się w południowo-zachodniej części Powiatu. Głównym ośrodkiem gminy są Tułowice. Gmina ma głównie rolniczy (zakłady ceramiczne i żeliwne w Tułowicach, oddział w Ligocie Tułowickiej Kopalni Odkrywkowych Surowców Drogowych w Niemodlinie). Większość gminy to obszary leśne dominujące w jej wschodniej części.
- c) Gmina Prószków znajduje się w południowej części Powiatu. Większość terenu to obszary rolnicze. Najważniejszym ośrodkiem gminy jest miasto Prószków. W północnej części gminy znajduje się Kopalnia Odkrywkowa Folwark. Południową część gminy przecina autostrada A4.
- d) Gmina Tarnów Opolski znajduje się w południowo-wschodniej części Powiatu. Ponad 40% gminy to obszary rolnicze, drugie tyle to obszary leśne. Głównym ośrodkiem jest Tarnów Opolski. Na południe od Tarnowa znajduje się Kopalnia Odkrywkowa Wapnia.
- e) Gmina Chrzastowice znajduje się w centralnej części Powiatu. Najważniejszymi ośrodkami gminy są Chrzastowice i Dębska Kuźnia. Gmina ma charakter rolniczy, nie ma tu znaczących zakładów przemysłowych.
- f) Gmina Ozimek jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-wschodniej części Powiatu. Ozimek jest znaczącym w Powiecie ośrodkiem przemysłowym. Tereny rolnicze rozciągają się wzdłuż rzeki Mała Panew, reszta obszaru gminy to tereny leśne. W Krasiejowie znajduje się JuraPark, będący ważną atrakcją turystyczną o charakterze ponadregionalnym.
- g) Gmina Turawa znajduje się w centralnej części Powiatu. Dominującym elementem pokrycia gminy są kompleksy leśne przecinane terenami rolniczymi. Najważniejszym ośrodkiem jest Turawa, położona nad Małą Panwią w bezpośrednim sąsiedztwie sztucznego Jeziora

Turawskiego. Akweny to 12% powierzchni gminy i stanowią ważną atrakcję turystyczną mającą charakter ponadregionalny.

h) Gmina Łubniany położona jest na północ od Opola. Głównym ośrodkiem jest siedziba gminy - Łubniany. Gmina ma charakter rolniczy, na jej obszarze nie znajdują się większe zakłady przemysłowe. Północny rejon i fragment centralnej części gminy to zwarte kompleksy leśne.

i) Gmina Murów, położona w północnej części Powiatu, pokryta głównie obszarami zwartej pokrywy leśnej. Najważniejszym ośrodkiem jest Murów, gdzie znajdują się zakłady przeróbki drewna.

j) Gmina Dobrzeń Wielki położona jest na północny-zachód od Opola, wzdłuż prawego brzegu Odry. Południowa część gminy to tereny rolnicze, gdzie znajdują się najważniejsze ośrodki – Dobrzeń Wielki i Czarnowasy. Przemysłowy charakter gminie nadaje Elektrownia Opole w Brzeziu, będąca jednym z większych pracodawców w regionie oraz stanowi zabezpieczenie energetyczne województwa opolskiego. Północne tereny gminy to obszary leśne.

k) Gmina Popielów znajduje się w północno-zachodniej części Powiatu, na prawym brzegu Odry. Najważniejszymi ośrodkami są Popielów i Karłowice. Południowa i zachodnia część gminy to tereny rolnicze, zaś północno-wschodnia – obszary leśne.

l) Gmina Dąbrowa położona w południowo-zachodniej części Powiatu. Najważniejszym ośrodkiem jest Dąbrowa. Gmina ma charakter rolniczy, większość obszaru jest przeznaczona pod uprawę, jednakże zachodnia część to obszary leśne. Przez południową część gminy przebiega autostrada A4, na której znajduje się węzeł „Prądy”.

m) Gmina Komprachcice jest położona na południowy-zachód od Opola. Większość gminy to obszary rolnicze. Głównym ośrodkiem są Komprachcice. W południowej części gminy znajduje się lotnisko sportowe.

Niemal 45% powierzchni Powiatu Opolskiego zajmują lasy. Drzewostan na terenie gmin Komprachcice, Niemodlin, Prószków, Tułowice, Dąbrowa jest pozostałością pradawnej Puszczy Śląskiej. By chronić zwarty kompleks leśny z przewagą borów mieszanych powołano obszar krajobrazu chronionego pod nazwą „Bory Niemodlińskie”. W gminach: Popielów, Murów, Łubniany, Turawa i Chrząstowice rozległy kompleks leśny tworzą Lasy Stobrawsko – Turawskie z doskonałymi warunkami bioklimatycznymi i bioterapeutycznymi. Środowisko przyrodnicze Powiatu Opolskiego charakteryzuje się bogatą różnorodnością biologiczną. W celu jej ochrony wybrane obszary lub obiekty objęte zostały szczególnymi formami ochrony. Na terenie Powiatu Opolskiego znajdują się: rezerwy przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, stanowisko dokumentacyjne Krasiejów, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, arboreta. Cenne walory przyrodnicze stanowią mocną stronę Powiatu Opolskiego. Zwrócić również należy uwagę na potencjał turystyczny.

Przez Powiat Opolski przebiegają szlaki turystyczne (również rowerowe), np. droga świętego Jakuba – Via Regia, szlak śląskich kapliczek, szlak śląskiej Ceres, szlak zamków i pałaców z obiektami kultury materialnej.

Na atrakcyjność Powiatu Opolskiego wpływa bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura, niski stopień bezrobocia, rozwój przedsiębiorczości, edukacja i opieka zdrowotna. Udało się to osiągnąć dzięki solidarnemu zaangażowaniu mieszkańców Powiatu oraz władz samorządowych. Wskutek tego powstał Powiat, który osiągnął wysoki stopień rozwoju, skupiony na podnoszeniu jakości życia swoich mieszkańców, czego wyrazem są prowadzone na jego terenie inwestycje.

W Powiecie Opolskim działa prawie dwanaście tysięcy podmiotów gospodarczych. Najważniejszą gałąź struktury gospodarczej stanowi przemysł, gdzie zatrudnienie znajduje około połowa jego mieszkańców. Do najważniejszych pracodawców należy PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Opole. Ponadto, ważną rolę pełnią zakłady z branży przemysłu maszynowego i hutniczego. Na obszarze Powiatu Opolskiego funkcjonują m.in. KNAUF Bełchatów, Huta Szkła „Jedlice”, Przedsiębiorstwo „LABTAR”, „Konstrukcje Stalowe” Sp. z o.o. Obecność dużych, wiodących zakładów przemysłowych, umożliwia rozwój drobnych firm kooperujących. Na terenie Powiatu Opolskiego znajdują się również liczne małe zakłady rzemieślnicze, handlowe i usługowe. Bardzo dynamicznie rozwija się sektor usług, o czym świadczy systematyczny wzrost ilości podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Na terenie Powiatu Opolskiego występuje zróżnicowana struktura podmiotów gospodarczych, z przewagą mikro i makro przedsiębiorstw. Popyt na usługi zapewnia duża liczba mieszkańców Powiatu Opolskiego o stosunkowo wysokim stopniu zamożności, wśród których znaczny odsetek zajmują ludzie wykształceni i wykwalifikowani.

III. Wpływ powiększenia granic Miasta Opola na terytorium Powiatu Opolskiego, na jego więzi społeczne i kulturowe oraz na wykonywanie zadań publicznych.

Propozycja zmiany granic Miasta Opola, zaakceptowana uchwałą Nr XVIII/320/15 Rady Miasta Opola z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie zmiany granic Miasta Opola oraz przeprowadzenie konsultacji nie opiera się na jakichkolwiek wiarygodnych analizach, studiach lub innych opracowaniach uwzględniających skutki realizacji takiej koncepcji w kontekście celowościowym, ekonomicznym i społecznym. Oceniając zaś wymiar korzyści i strat stwierdzić należy, iż bilans ten wypada zdecydowanie na niekorzyść Miasta Opola, które w zasadzie nie może nic zaoferować mieszkańcom Powiatu Opolskiego.

Przede wszystkim, uchwała Rady Miasta Opola nie wskazuje, jaki wpływ będzie miało powiększenie granic Miasta Opola o sołectwa z terenu Powiatu Opolskiego. Co więcej informacji tych nie zawiera mapa stanowiąca załącznik do rzeczony uchwały, która ma charakter jedynie poglądowy. Władze Miasta Opola nie przeprowadziły analiz w tym zakresie również na jakimkolwiek późniejszym etapie postępowania związanym z planowaną zmianą granic. Informacje te nie zostały także przekazane mieszkańcom Powiatu. Nie określono w sposób precyzyjny przebiegu proponowanej granicy w zakresie części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, Brzezcie i Zawada oraz zlokalizowanie tej granicy w rzeczywistości. Przykładowo w odniesieniu do sołectwa Zawada nie określono, czy w ramach włączenia zostanie przejęta droga krajowa nr 45 oraz droga krajowa nr 94. Dla pozostałych sołectw, można domniemywać, iż pokrywać się one będą z granicami administracyjnymi sołectw – obrębów geodezyjnych.

Niebagatelne znaczenie ma również wpływ powiększenia Opola na więzi społeczne, ekonomiczne i kulturowe Powiatu Opolskiego. Istnieje bowiem uzasadnione ryzyko utraty tożsamości, przynależności społecznej mieszkańców przyłączonych miejscowości, opartej między innymi na wieloletnich tradycjach kulturowych. Przez lata mieszkańcy tworzyli Powiat, którego ostateczny kształt i charakter zawdzięczają wspólnemu wysiłkowi. Aktualne zaś zamierzenia władz Miasta Opola prowadzą do zniweczenia tego dorobku. Należy również zauważyć, iż w wyniku proponowanej zmiany granic, nastąpi marginalizacja, w rozumieniu społecznym, ekonomicznym i administracyjnym znaczenia Powiatu Opolskiego oraz gmin Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Prószków, Turawa, w sposób istotny zaburzy zdolność wykonywania zadań publicznych.

W związku z wysokim stopniem zadłużenia Miasta Opola, które na koniec 2016 roku ma wynieść ponad 274.667.819 zł co stanowi 39,96 % budżetu, istnieje niewielkie prawdopodobieństwo, że Miasto będzie inwestowało w miejscowościach objętych wnioskiem o zmianę granic.

Powiększenie Miasta Opola to odebranie Powiatowi Opolskiemu najatrakcyjniejszych terenów, na których funkcjonują od wielu lat bardzo dobrze prosperujące zakłady produkcyjne, między innymi: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Opole, Knauf Bełchatów Sp. z o.o., Salon Samochodowy Lellek, CTC Clatronic Sp. z o.o., restauracje, stacje benzynowe, centra handlowe, około 250 małych rodzinnych firm, hurtownia budowlana CIUREX4, Sieć Hurtowni Motoryzacyjnych Opoltrans.

Prezydent Miasta Opola w całym toku procedury zmierzającej do zmiany granic miasta swoją koncepcję „Dużego Opola” argumentował potrzebą uzyskania dodatkowych terenów inwestycyjnych, jednakże według obiektywnych danych sytuacja w mieście Opolu wygląda zupełnie inaczej. W obecnych granicach ma wysoki udział (ok. 3.100 ha, 32%) terenów rolniczych, nie licząc polderu „Żelazna”, ogrodów działkowych i terenów rolniczych przewidzianych już do zajęcia przez kopalnię Cementowni „Odra”. Uwzględnione w tej kategorii tereny rolnicze przeznaczono w studium miejskim pod różne funkcje nierolnicze. Nawet przyjmując najbardziej optymistyczny wariant rozwojowy - demograficzny i gospodarczy sprzed 20 lat (za opracowaniem prof. K.Heffnera z 1991 r. - 150 tys. mieszkańców) - wystarczą one na co najmniej kilkadziesiąt najbliższych lat. Włączenie w granice miasta kolejnych terenów ościennych, w przewadze użytkowanych rolniczo, zwiększy jedynie ich udział w strukturze miasta. Krajobraz miasta stanie się jeszcze bardziej wiejski, z dużym udziałem ciągów zabudowy zagrodowej.

Pozostałe tereny, potencjalnie rozwojowe w Opolu, zajmują łącznie ok. 896 ha, co stanowi 9,2% powierzchni miasta. Możliwości i kierunki miejskiego zagospodarowania oraz wykorzystania tych terenów są zróżnicowane i faktycznie nie zawsze uzasadnione. Niemniej powinny one być w pierwszej kolejności przedmiotem zainteresowania i analiz organów miasta, także innych inwestorów (tereny przemysłowe) z uwagą na uzbrojenie i dostępność komunikacyjną.

Natomiast inwestowanie na nowych terenach po ewentualnym włączeniu ich w granice Opola – będzie wymagało przeprowadzenia procedury planistycznej (studium, plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego) i poniesienia kosztów.

Ustawa o rewitalizacji z 9 października 2015 r. (Dz. U. poz. 1777), reguluje efektywne gospodarowanie przestrzenią i nakazuje lokalizowanie nowej zabudowy na obszarach o zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, z rewitalizacją tych obszarów. W szczególności ma się to odbywać poprzez uzupełnienia istniejącej zabudowy. Zgodnie z ustawą zajmowanie nowych terenów będzie możliwe po wyczerpaniu rezerw w istniejącej strukturze miasta. W przypadku Opola, o wadliwej i mało perspektywicznej strukturze demograficznej nie występuje potrzeba zajmowania nowych terenów.

Miarodajnym i obiektywnym wskaźnikiem wykorzystania przestrzennego potencjału rozwojowego miast jest gęstość zaludnienia, wyrażana w statystyce liczbą mieszkańców na kilometr kwadratowy powierzchni, co obrazuje tabela poniżej.

Gęstość zaludnienia w miastach wojewódzkich w Polsce

Lp.	Miasto wojewódzkie	Powierzchnia (km ²)	Liczba mieszkańców	Gęstość zaludnienia (osób/km ²)
1.	Warszawa	517	1.702.000	3.292
2.	Białystok	106	293.000	2.761
3.	Łódź	293	747.000	2.548
4.	Lublin	147	362.000	2.456
5.	Kraków	327	755.000	2.308
6.	Wrocław	293	635.000	2.166
7.	Rzeszów	116	187.000	1.612
8.	Bydgoszcz	175	363.000	2.082
9.	Toruń	116	203.000	1.758
10.	Zielona Góra	58	118.000	2.038
11.	Katowice	165	317.000	1.928
12.	Kielce	110	203.000	1.849
13.	Gdańsk	262	457.000	1.743
14.	Olsztyn	88	175.000	1.978
15.	Poznań	262	548.000	2.092
16.	Szczecin	301	408.000	1.358
17.	Opole – 2015 r.	97	122.000	1.257
	Opole - po zamierzonym powiększeniu	150 (w tym 53 nowych terenów)	132.000 (w tym 9.500 nowych mieszk.)	880

Pozycja Opola pod względem gęstości zaludnienia – po ewentualnym powiększeniu i gęstości zaludnienia 880 osób/ km²:

- 61 miejsce wśród 66 miast na prawach powiatu w całej Polsce. Mniejszą gęstość zaludnienia ma w Polsce tylko 5 miast na prawach powiatu: Jelenia Góra, Tarnobrzeg, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno i Świnoujście.

Źródła: dane statystyczne z lat 2013 - 2015

Pod tym względem Opole z obecną gęstością zaludnienia 1.257 mieszk./km² plasuje się na ostatnim miejscu wśród wszystkich miast wojewódzkich w Polsce. Przeciętna wielkość gęstości zaludnienia miast wojewódzkich kształtuje się w Polsce na poziomie 2000 – 2500 mieszkańców/km². Natomiast w Opolu po zamierzonym zwiększeniu powierzchni z 9.700 ha do 15.000 ha i liczby ludności z 122.000 do 132.000 – gęstość zaludnienia spadnie do krytycznej – 880 mieszkańców/km².

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, iż zmiana granic Miasta Opola, kosztem Powiatu Opolskiego prowadzi niewątpliwie do ograniczenia potencjału Powiatu Opolskiego jako całości oraz pogorszenia sytuacji na terenie sołectwa Karczów, sołectwa Sławice, sołectwa Wrzoski, sołectwa Borki, sołectwa Brzezcie, sołectwa Czarnowąsy, sołectwa Dobrzeń Mały, sołectwa Krzanowice,

sołectwa Świerkle, sołectwa Chmielowice, sołectwa Żerkowice, sołectwa Winów oraz sołectwa Zawada.

W świetle powyższego, uznać należy, iż nie mają jakichkolwiek szans na spełnienie kryterium z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1445 z późn. zm.), a co za tym idzie, nie ma podstaw do dokonania zmiany granic postulowanych przez Prezydenta Miasta Opola.

IV. Skutki finansowe

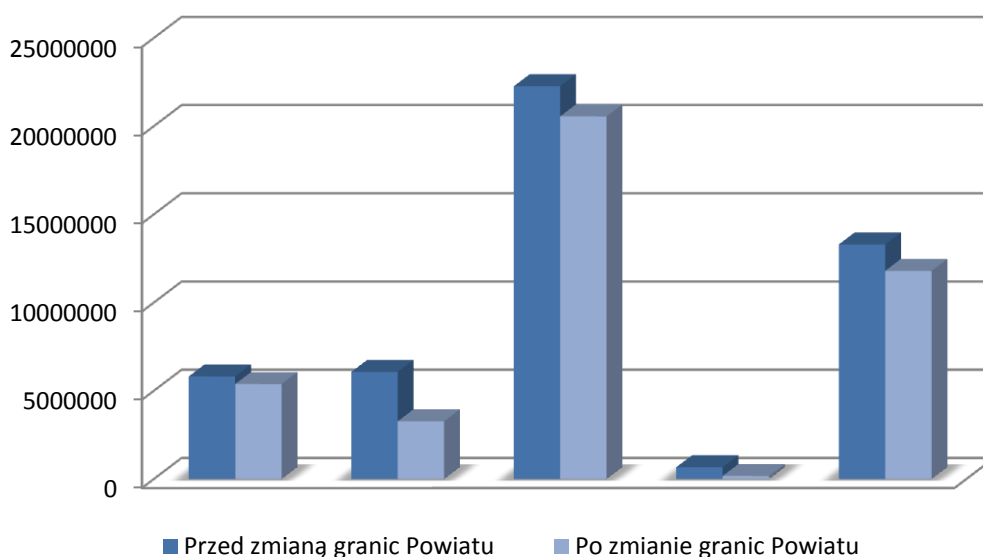
Wnioskowana przez Miasto Opole zmiana granic spowodowałaby zmniejszenie dochodów Powiatu Opolskiego z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych. Planowane dla całego Powiatu w 2016 roku dochody, z wcześniej wspomnianych podatków, zostały ustalone na poziomie 22.918.512 zł (w tym 22.255.374 zł to planowane dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, natomiast 663.138 zł stanowią planowane dochody z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych). Roczny dochód Powiatu z podatku dochodowego od osób fizycznych zmniejszy się o 1.704.800 zł, natomiast roczny dochód Powiatu z podatku dochodowego od osób prawnych zmniejszy się o co najmniej 500.000 zł

Należy wskazać, iż w wyniku proponowanej zmiany granic Miasta Opola, zmniejszeniu ulegną udziały Powiatu Opolskiego z tytułu subwencji wyrównawczej, która w obecnym kształcie wynosi 5.810.714 zł, szacuje się bowiem, iż udziały te zmniejszą się o 436.229 zł.

Przewiduje się również obniżenie dotacji dla Domów Pomocy Społecznej o 2.507.130 zł oraz dotacji z tytułu utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych o 291.420 zł. Łącznie dochody z tytułu dotacji na zadania własne Powiatu zmniejszą się o 2.798.550 zł. Należy wskazać, iż w wyniku ewentualnego zmniejszenia granic Powiatu Opolskiego, zwiększą się koszty Powiatu z tytułu utrzymania dzieci z terenu Powiatu Opolskiego w placówkach na terenie innych powiatów o 689.964 zł.

Znaczące uszczuplenie wpływów do budżetu Powiatu Opolskiego przewiduje się również z tytułu: użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa o 175.000 zł, opłat za korzystanie ze środowiska o 1.000.000 zł, usług geodezyjnych o 110.000 zł oraz opłat komunikacyjnych o 210.511 zł. Zatem łącznie udziały Powiatu Opolskiego z tytułu pozostałych dochodów własnych mogą zmniejszyć się o 1.495.511 zł.

Poniżej zamieszczony został wykres, obrazujący szacowany spadek dochodów Powiatu Opolskiego w związku z wyłączeniem z obszaru Powiatu Opolskiego i włączeniem do terytorium Miasta Opola 13 sołectw.

	Subwencja wyrównawcza	Dotacja na zadania własne	Dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT)	Dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT)	Pozostałe dochody własne
Przed zmianą granic Powiatu	5810714	6061000	22255374	663138	13288967
Po zmianie granic Powiatu	5374485	3262450	20550574	166138	11793456

W odniesieniu do powyższych ustaleń, wskazać należy, iż zmniejszenie udziałów z powyższych tytułów, szacowane jest ogółem na około 10,2%. W razie ewentualnego wyłączenia wcześniej wspomnianych terenów z Powiatu Opolskiego, doszłoby do znacznego uszczuplenia wpływów, które nie mogłyby być w żaden sposób zastąpione innymi dochodami. Zauważyć przy tym należy, iż kwota 8 milionów złotych to 6 rocznych budżetów domów dziecka lub 4 roczne budżety szkół. Straty finansowe Powiatu Opolskiego to 8 milionów złotych, Gminy Dobrzeń Wielki - 30 milionów złotych, Gminy Dąbrowa - 3 miliony złotych. Taka sytuacja spowoduje zahamowanie rozwoju całego Powiatu.

V. Podsumowanie

Poważne wątpliwości budzi fakt czy projektowana zmiana granic Miasta Opola opiera się na dogłębnych analizach uwzględniających skutki realizacji koncepcji „Dużego Opola” w kontekście celowościowym, ekonomicznym i społecznym. Zachowania dotychczasowej struktury terytorialnej i osobowej Powiatu Opolskiego oczekują przede wszystkim jej mieszkańcy, którzy nie widzą aktualnie żadnych korzyści i perspektyw płynących z włączenia do terytorium Miasta Opola.

Mieszkańcy Powiatu Opolskiego jednoznacznie opowiedzieli się przeciwko powiększeniu granic miasta Opola w przeprowadzonych konsultacjach społecznych.

Jak zaś wskazał Wojewoda Podkarpacki w opinii z dnia 26 kwietnia 2012 roku dotyczącej wniosku w sprawie zmiany w podziale terytorialnym *„W sprawie spornej między gminami, niezmiernie istotne są opinie społeczności lokalnych. Pomimo iż nie mają bezwzględnie wiążącego charakteru, na ich podstawie można odczytać nie tylko wolę podjęcia określonych działań przez gminę, ale także, co jest równie istotne, zainteresowanie mieszkańców danym problemem”*. Podkreślić należy, że wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych, wykazujące brak poparcia dla wnioskowanych zmian granic jednostek samorządu terytorialnego stanowiły dotychczas element determinujący rekomendację do negatywnego rozpatrzenia wniosków w sprawie zmiany granic, czemu dano wyraz w uzasadnieniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2009 roku w sprawie utworzenia, ustalenia granic i nazw gmin oraz siedzib ich władz, ustalenia granic niektórych miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. z 2009 roku Nr 120, poz. 1000). Podobnie w uzasadnieniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie utworzenia, ustalenia granic i nazw gmin oraz siedzib ich władz, ustalenia granic niektórych miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. z 2005 roku Nr 141, poz. 1185), za jedną z przyczyn zgłoszenia wniosku rekomendowanego do negatywnego rozpatrzenia w odniesieniu do zmiany granic: *„konsultacje przeprowadzone na terenie poszczególnych sołectw w sposób jednoznaczny wskazują na kateryczny sprzeciw mieszkańców tych terenów odnośnie przeprowadzenia przedmiotowej zmiany granic”*.

Należy również mieć na uwadze, że we współczesnej polityce nie może być miejsca na wzmocnienie jednej jednostki samorządu terytorialnego kosztem innej. Archaiczne podejście monocentryczne, w którym występuje wyraźna przewaga jednego centrum, stoi w sprzeczności do polityki regionalnej i przestrzennej Unii Europejskiej. Policentryczność rozwoju przestrzeni jest jednym z podstawowych założeń polityki rozwojowej wyrażonych w ustanowionych dokumentach Unii Europejskiej i realizowanych projektów. Szczególne znaczenie ma tu dokument Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego (ESDP – European Spatial Development Perspective). Stanowi ona wytyczne dla kształtowania zrównoważonego rozwoju przestrzeni europejskiej, opartego na policentrycznym rozwoju obszarów funkcjonalnych oraz kształtowaniu właściwych relacji między obszarami miejskimi i wiejskimi. Zadaniem unijnej polityki regionalnej jest niwelowanie asymetrii w rozwoju regionalnym,

sprzyjanie racjonalnemu przekazywaniu środków finansowych z budżetu UE regionom, które wymagają solidnej pomocy. Można więc stwierdzić, że głównym celem polityki regionalnej UE jest ciągle dążenie do wyrównywania różnic występujących pomiędzy poszczególnymi regionami oraz usunięcie opóźnień rozwojowych mniej uprzywilejowanych regionów. Nie jest nim natomiast wzmacnianie gospodarcze i administracyjne wybranej jednostki terytorialnej. **W kontekście powyższego, wskazać należy, iż działania władz Opola to łamanie standardów wyznaczonych przez Unię Europejską w ramach polityki regionalnej.** Przedstawiona inicjatywa powiększenia granic Miasta Opola kosztem sąsiednich Gmin ma na celu stworzenie ośrodka, który pod każdym względem mógłby osiągnąć przewagę nad miejscowościami i Gminami pozostającymi w sąsiedztwie stolicy województwa. Takie podejście uniemożliwia zaś rozwój regionów, w których interwencje są najbardziej pożądane i stanowi zaprzeczenie standardów polityki europejskiej.

Jednocześnie podkreślić należy, iż stworzenie obszaru metropolitalnego, skupionego wokół stolicy województwa opolskiego, możliwe jest przy udziale ościennych miejscowości – bez konieczności włączania ich do terenów Miasta Opola. Współpraca i synchroniczny rozwój okolicznych Gmin pozwala na rozwój ekonomiczny, gospodarczy i społeczny Miasta Opola.

Dodatkowo, wskazać należy, iż cele, jakie przyświecają Prezydentowi Miasta Opola, realizować można za pomocą Aglomeracji Opolskiej. Przystąpienie przez samorzady gminne skupione na obszarze Powiatu Opolskiego do Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, którego głównym celem jest sukcesywny i zrównoważony rozwój zrzeszonych w nim 21 samorządów, stanowi przykład zaangażowania w działania na rzecz regionu, przy jednoczesnym uznaniu nadrzędnej roli Miasta Opola. Zauważyć przy tym należy, iż przyjęta **uchwałą nr W/9/2015 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Aglomeracji Opolskiej z dnia 10 sierpnia 2015 roku**, zgodnie z art. 7 **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006**, określa zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, jakich doświadcza cały obszar funkcjonalny, nie tylko stolica regionu. Strategia ZIT Aglomeracji Opolskiej uwzględnia potrzeby wspierania powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi. Dlatego należy sprzeciwić się działaniom naruszającym przyjęty tryb, sposób realizacji głównego założenia Strategii ZIT, czyli współpracy i partnerstwa dla zrównoważonego rozwoju. Umowa o współpracy oraz przyjęte programy operacyjne Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska zapewniają zintegrowane podejście do wykorzystywania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych na rzecz zrównoważonego rozwoju całego obszaru funkcjonalnego, w znacznie szerszym kontekście rozwoju terytorialnego, niż tylko rozwój stolicy regionu. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie, dzięki któremu możliwe jest skuteczne wdrażanie polityki spójności poprzez realizowanie działań zintegrowanych nie tylko tematycznie, ale również obszarowo. Obecnie największym przedsięwzięciem, realizowanym wspólnie przez partnerów Aglomeracji Opolskiej, jest projekt *Zintegrowany rozwój Aglomeracji Opolskiej*, który uzyskał dofinansowanie w konkursie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. Projekt służyć ma identyfikacji wspólnych celów rozwojowych dla obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Opolskiej, wzmocnieniu pełnionych przez Opole funkcji miejskich i metropolitalnych, a także rozbudowie powiązań funkcjonalnych między Gminami Aglomeracji Opolskiej. W tym zakresie stwierdzić należy, iż działania te w sposób wyczerpujący zmierzają do osiągnięcia głównych celów rozwoju obszaru funkcjonalnego i regionu. Tymczasem, działania Prezydenta Miasta Opola skupione na zmianie granic administracyjnych miasta wojewódzkiego, jako panaceum na rozwój regionu są archaiczne i sprzeczne z celami polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Jako osoby wybrane do pełnienia funkcji radnych w Powiecie Opolskim zgodnie z treścią ślubowania jesteśmy zobowiązani do chronienia wspólnoty powiatowej. Utrata terytorium Powiatu Opolskiego osłabi możliwości w zabezpieczeniu zdolności wykonywania zadań publicznych. Działając w imieniu naszych mieszkańców bronimy struktury terytorialnej i osobowej Powiatu, jako jednostki uwzględniającej więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe.